

RESUMÉ KUBA 3.07

Under våren har Kubas enastående hälsovård för en gångs skull trängt igenom medieblockaden, tack vare Michael Moore och hans dokumentär "Sicko". Det tar vi upp i Kuba 3.07, men också det lika enastående kubanska hälsobiståndet i Latinamerika som inte lyckats tränga igenom det mediala nålsögat. Att även den kubanska skolan får bästa betyg när Unesco utvärderar utbildningen i Latinamerika informerar bara "Kuba" om, liksom att gymnasieelever i USA efter en studieresa till Kuba riskerar jätteböter hemmavid för "handel med fienden". På skoltemat har Kuba 3.07 också en artikel om universitetsutbyte mellan Cienfuegos och Jönköping och mellan Riksgymnasiet för döva i Örebro och Dövas Riksförbund på Kuba. På kulturens område uppmärksammas den spännande utvecklingen inom kubansk film genom en intervju med en av landets främsta regissörer på filmfestival i Nora i juli. Andra artiklar diskuterar socialismens möjlighet och nödvändighet för en bättre värld och USAs och EUs ihållande kampanjer för att demonisera Kuba och sabotera den ekonomiska utvecklingen.

Befrielseologen Frei Betto

I en intervju under sitt besök i Havanna för att delta i Martin Luther King Centrals 20-årsjubileum berättar Frei Betto om sina långa samtal med Fidel Castro som resulterade i boken "Fidel och religionen" i mitten av 80-talet. "Vårt samtal om marxism och kristen tro, religion och revolution, socialism och andlighet gjorde starkt intryck på mig. Jag imponerades av Fidels sätt att tänka, han var mycket mer odogmatiskt än de kommunister jag kände i Brasilien och Europa. Hans tankar var mycket mer revolutionära, för han utgick från en politisk verklighet, inte från abstrakta begrepp." Boken översattes till 23 språk i 32 länder och såldes i en miljon exemplar på Kuba och runt två miljoner i världen. Den blev en stor framgång och bidrog till att lösa upp fördomar hos kommunister och rädsla hos kristna.

Frei Betto ser Kuba som ett föredöme som inte upprepat den europeiska socialrealismens misstag. "Kuba har lyckats skapa en särpräglad revolution, där till och med folkets religiositet har vidmakthållits. Här tror jag förklaringen ligger till att Kuba har lyckats stå emot trycket från globalkoloniseringen och imperialismen. Här har de inte heller härmat den borgerliga patriarkala modellen." Betto talar också om föredömets betydelse: "Inget parti kan övertyga oss genom att ha de bästa stadgarna eller det bästa programmet, utan bara genom att ha de bästa aktivisterna, som är föredömen i kärlek till medmänniskan, till kollektivet, till en framtid när egendom skall socialiseras."

Ledargestalt i kvinnokampen

Vilma Espín som dog i juni var ordförande i en av Kubas mäktigaste organisationer, Kvinnoförbundet, FMC. Genom de 50 år som gått sedan hon anslöt sig till befrielsekampen i Sierra Maestra har hon och FMC bevisat vad många sagt men få praktiserat: att först med kvinnornas deltagande och jämställdhet kan en verklig socialistisk revolution genomföras. De drev på för utbildning, daghem, likalön, rätt till arbete och 1975 års familjelag. Den var då en av världens mest avancerade och slog fast kvinnors och mäns lika rättigheter och skyldigheter också i omsorg om barnen och skötseln av hemmet. Att uppnå det i verkligheten tar tid, och ännu återstår en del i hemmen och i politiken, men inte så mycket i arbetslivet och Kuba är utan tvekan det mest jämställda samhället i världsdelen.

FMC har också varit pådrivande för uppgörelsen med manskult och homofobi som var ett tungt arv från både afrikanskt, spanskt och sedermera sovjetiskt patriarkat. Så nu är Kuba på väg att bli det mest öppna samhället för HBT-personer i världsdelen (se Kuba 2.07).

Vilma Espíns bortgång uppmärksammades av internationella nyhetsbyråer, som kopierades i svenska och genomgående bekräftade manskulten i vår del av världen. Hon presenterades av alla

som Raul Castros hustru, vilket ingen kuban någonsin skulle göra. Hon nådde helt av egen kraft och förmåga sin ledande ställning och stod inte i något avseende i skuggan av sin man, snarare kanske tvärtom.

Från Louisville till Havanna

I början av året trotsade 26 Kentuckybor förbudet i USA att resa till Kuba. Sonja de Vries beskriver gruppen som bestod av lärare, bönder, människorättsaktivister, hbt-aktivister, anti-rasister, konstnärer, studenter, filmskapare, hiphop-artister och hiv/aids informatörer. Alla samlade in pengar så att även låginkomsttagare skulle ha råd. Genom studiebesöken lärde de sig om den kubanska modellen för hållbart jordbruk, det kollektiva ägarskapet och servicen till närliggande samhällen. Under besöket på CENESEX Centrum för Sexuell Utbildning, träffade de föreståndaren Mariela Castro och fick veta att centralt idag har en filial i varje län med målet "utrota homofobi genom utbildning." Andra besök handlade om arbetet mot kvardröjande drag av rasism. Medlemmar i "Kubanska Färger" berättade om sin kampanj för att få fler kvinnor, unga och afrokubaner på valbara platser.

När Kentucky-gruppen återvände till USA bar de t-tröjor med texten "Frige De 5 kubanerna" och möttes av trakasserier. "Detta gällde särskilt de mörkhyade och de som uppenbart är queer, de har det alltid svårare på det sättet."

Internationellt Ungdomsmöte för De Fem

Tre svenska ungdomar deltog i det stora internationella ungdomsmötet i Havanna i slutet av april för frigivning av De Fem kubanerna, är politiska fångar i USA. Av de över 450 ombuden från 49 länder kom de flesta från Latinamerika. De knöt kontakter och utbytte erfarenheter som t ex en cykelaktion i Ecuador och i USA penninginsamlingar för att kunna publicera annonser i två landsomfattande tidningar och bryta den mediala tystnaden om den rättsskandal domarna mot De Fem är: De, som avslöjade exilkubanska terroristgrupper dömdes till livstids fängelse medan Latinamerikas värsta terrorist, Luis Posada Carriles med tusentals liv på sitt samvete, går fri i USA.

USAs och EUs sanktionspolitik lyckas inte stoppa Kubas utveckling

Andra artiklar handlar om USAs upptrappning av aggressionerna mot Kuba. Mångmiljondollar finansierade kampanjer och lobbying i EU för skärpta EU-sanktioner mot Kuba under Tysklands ordförandeskap. Men trots Angela Merkels ansträngningar lyckades de inte eftersom många EU-länder skyddar sina bolags vinstdrivande affärer. Den europeiska solidaritetsrörelsen växer sig också starkare. Och Kuba har systematiskt och utan åthävor lyckats öka sitt ekonomiska utbyte globalt så att de långsiktigt kan garantera gemensam välfärd och högre materiell levnadsstandard. Genom att skaffa sig andra alternativ har de också bättre kunnat stå emot EUs och USAs utpressningspolitik.